

Programma voor Toetsing en Afsluiting

VWO 4

2024-2025

Inhoud

Voorwoord.....	3
Commissie van Beroep Eindexamen	3
Artikel 10 Centrale commissie van beroep voor eindexamens voortgezet onderwijs regio Zeeland ..	3
Examinatoren vwo-4	4
Overzicht van praktische opdrachten en toetsen.....	5
Toetsen en praktische opdrachten.....	6
Schoolexamens en herkansingen m3/h4/v4/v5:	6
Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen.....	7
Levensbeschouwing/Religious Studies	9
Latijnse Taal en Cultuur (ltc).....	11
Griekse Taal en Cultuur (gtc).....	11
Griekse en/of Latijnse en cultuur	11
Frans	12
Duits	12
Maatschappijleer.....	13
Social Studies	14
Geschiedenis	15
Aardrijkskunde	16
Wiskunde d	16
Natuurkunde	17
Biologie	17
Economie	18
Bedrijfseconomie	19
Culturele Kunstzinnige Vorming (ckv)	20
Cultural arts (cas).....	21
Bewegingsonderwijs:	25
Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (lob).....	25

Voorwoord

Beste leerling,

Welkom in vwo 4. In vwo 4, 5 en 6 werk je aan je examendossier.

In dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) kun je vinden met welke toetsen en opdrachten je dit jaar te maken krijgt, welke daarvan meetellen voor je eindexamen en welke alleen meetellen voor je overgang naar vwo 5.

Je mag dit jaar één examentoets herkansen aan het eind van het schooljaar. Het resultaat van deze toets telt niet meer mee voor de overgang. Kies die herkansing zorgvuldig in overleg met je mentor.

In het examenreglement vind je meer informatie over rechten en plichten. Neem dit vóór iedere SE-week nog eens goed door, zodat je weet wat er van je verwacht wordt.

Veel succes toegewenst.

Irene Buffart, afdelingsleider

Commissie van Beroep Eindexamen

Voor de volledige tekst: zie het examenreglement, deze is te vinden op de website van CSW

Artikel 10 Centrale commissie van beroep voor eindexamens voortgezet onderwijs regio Zeeland

Indien een kandidaat beroep wil instellen kan hij zich richten tot de directeur.

Examinatoren vwo-4

Voorzitter van het examen: dhr. R.J. Poortvliet, vestigingsdirecteur

Secretaris van het examen: mw. M.A. de Munck

Levensbeschouwing/religious studies	mw. S. Hollebrandse mw. J.L. de Visser-van Saane
Nederlands	mw. N. van Koeveringe mw. J.A. Lippe mw. A. van der Stel-Mondeel
Latijn	mw. M.A. Bosselaar
Grieks	mw. C.D.M. Zoeter-Cogneau
Griekse en Latijnse cultuur	mw. M.A. Bosselaar
Frans	mw. M. Mouysset
Duits	mw. I. Hofman
Engels/IB	mw. W. Hulsteijn mw. I.M. Jacobs mw. J. Weber
Geschiedenis	dhr. J.J. de Witte
Aardrijkskunde	dhr. L. Vos dhr. D.J. de Zeeuw
Maatschappijleer/Social studies	mw. V.R. Haverkate-Emmerson dhr. L.J.A.V. Vandezande
Wiskunde a	dhr. M.E. van de Wege dhr. P.A.C. Wisse
Wiskunde b	dhr. O.A. Sinke dhr. P.K. Wisse
Wiskunde d	dhr. J. Sukel
Natuurkunde	dhr. R.A.D.A. Mateijssen mw. A.M. de Witte
Scheikunde	mw. M.A.S. Ginhoven-de Baere
Biologie	dhr. R.T.M. Roodenrijs dhr. M.A.T. Heijnen
Economie	dhr. S. Huisson
Bedrijfseconomie	mw. L. de Korte
Culturele en kunstzinnige vorming/Cultural Arts	mw. J.C.M. Dirkx-de Willigen mw. J. Huijskens dhr. B. Peeters
Kunst/Kunst Algemeen	Mw. J.C.M. Dirkx-de Willigen mw. J Huijskens mw. D. Koelma
Bewegingsonderwijs/Physical education	mw. C.S.E. van Aller

Overzicht van praktische opdrachten en toetsen

	Periode 1			p&t-week 1			Periode 2			p&t-week 2			Periode 3			p&t-week 3			Periode 4			p&t-week 4			som
lv	PO	513	5%				PO	523	15%							T	533	15%	PO	543	15%				50%
rs	PO	513	5%				PO	523	15%							T	533	15%	PO	543	15%				50%
ltc																						T	523	10%	10%
gtc																						T	523	10%	10%
gltc*																PO	513	1%							1%
ma				T	513	25%				T	523	25%				T	533	25%				T	543	25%	100%
socst				T	513	25%				T	523	25%	PO	533	25%							M	543	25%	100%
gs																T	513	5%				T	523	5%	10%
ak																						T	513	25%	25%
wd																						T	513	10%	10%
na													PO	513	10%										10%
bi							PO	513	10%													T	523	15%	25%
ec										T	513	10%										T	523	10%	20%
beco																						T	523	10%	10%
ckv							PO	513	15%				PO	523	10%							PO	533	15%	40%
cas							PO	513	15%				PO	523	10%							PO	533	15%	40%
bv																T	513	10%	PO	523	10%	T	533	15%	35%
mu							PO	513	5%							T	523	5%	PO	533	10%	T	543	15%	35%
*dit eindresultaat wordt opgenomen in kolom 513 van ltc en/of gtc																									

Toetsen en praktische opdrachten

Toetsen worden afgenomen in een programma- & toetsweek (p&t-week), praktische opdrachten veelal in een periode. Hieronder vind je een overzicht wanneer de periodes zijn en wanneer de programma- & toetsweken dit schooljaar plaatsvinden. In een enkel geval zal, i.v.m. het grote aantal toetsen, de toetsperiode meer dagen beslaan dan de genoemde programma- & toetsweek.

Schoolexamens en herkansingen m3/h4/v4/v5:

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Lessen	wo 21 aug t/m vr 1 nov. 2024	ma 11 nov. 2024 t/m vr 10 jan. 2025	ma 20 jan. t/m di 18 mrt. 2025	vr 28 mrt t/m vr 13 juni 2025
Schoolexamens	ma 4 nov. t/m vr 8 nov. 2024	ma 13 jan t/m vr 17 jan. 2025	wo 19 mrt. t/m do 27 mrt. 2025	m3: tijdens periode h4, v4, v5: ma 16 juni t/m vr 20 juni 2025
Cijfers schoolexamens gepubliceerd	ma 25 nov. 2024 8.20 uur	ma 3 febr. 2025 8.20 uur	ma 7 apr. 2025 8.20 uur	ma 23 juni 2025; 8.20 uur
Inschrijven herkansing schoolexamens		wo 5 feb. 2025 uiterlijk 12.00 uur	vr 11 apr. 2025 uiterlijk 12.00 uur	di 24 juni 2025 uiterlijk 12.00 uur
Herkansing m3		week 7 2025	week 19 2025	
Herkansing h4/v5			week 19 2025	
Herkansing h4/v4/v5				week 27 2025
Cijfers herkansing publiceren		ma 24 feb 2025 8.20 uur	di 20 mei 2025 8.20 uur	vr 4 juli 2025

Leerlingen v4 hebben recht op één herkansing van een gemaakt schoolexamen. Zie hiervoor het examenreglement.

Het werk dat van een periode open staat wordt vastgesteld op de datum van de "cijferpublicatie". Is dan het werk niet ingeleverd/gemaakt dan wordt gewerkt volgens artikel 21 van het examenreglement.

Alle behaalde resultaten maken deel uit van het schoolexamendossier, maar zullen, met uitzondering van het (laatste) herkansingsresultaat ook als cijfer op het rapport meetellen van m3/h4/v4/v5 tenzij anders aangegeven.

Leerlingen die twee of meer keer verzuim hebben tijdens een schoolexamenweek worden gemeld bij de verzuimcoördinator.

Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen

Voor het mavo, havo en vwo-examen.

Lees het onderstaande nauwkeurig en handel ernaar!

1. De tijden van de schoolexamens, met de lokalen worden tijdig gepubliceerd.
2. Je moet **een kwartier voor de aanvang** van het schoolexamen **aanwezig** zijn.
3. Art. 27, lid 1 van het Examenreglement CSW luidt: "Het is mogelijk om bij examens tot 30 minuten na aanvang nog toegelaten te worden tot het examen; zonder aanpassing van de reguliere eindtijd. Pas na 30 minuten is het kandidaten toegestaan te vertrekken".
4. Bij ieder vak is een basispakket hulpmiddelen toegestaan. Zorg dat je dat altijd bij je hebt.
  - schrijfmaterialen;
  - tekenpotlood;
  - blauw en rood kleurpotlood;
  - liniaal met millimeterverdeling;
  - passer;
  - geometrische driehoek;
  - vlakgum;
  - eenvoudige rekenmachine (geen grafische rekenmachine)*.
  - een eendelig verklarend woordenboek Nederlands;
 (Waarschuwing: De betekenis van een vakterm, voortvloeiend uit het examenprogramma, kan in een examenvak anders zijn dan in een algemeen woordenboek. De kandidaat wordt geacht de betekenis te kennen die geldt binnen het vak, en kan zich niet beroepen op een afwijkende of meer algemene omschrijving in het woordenboek.)
5. Tijdens de schoolexamens leg je je tas, mobiel, jas enz in je kluis.
6. Niet inleveren van je werk betekent een definitieve afwijzing.
7. Bij ziekte of andere onverhoopte afwezigheid moet onmiddellijk door ouders/verzorgers een telefonische melding gedaan worden, via het lsp, aan de afdelingsleider.
8. Over de inhoud van het examen mogen geen mededelingen worden gedaan.
9. Het gebruik van Tipp-Ex is niet toegestaan. Je mag niet met potlood schrijven (behalve bij het tekenen van grafieken).
10. Je blijft op je plaats zitten. Om papier vraag je door je hand op te steken. De surveillant komt dan naar je toe. Op dezelfde wijze vraag je om naar het toilet te gaan. Eén van de surveillanten begeleidt je voor zover mogelijk.
11. Laatste kwartier rust. Niemand mag de zaal dan nog verlaten.
12. Al het gemaakte werk invouwen in dubbel vel. Als het werk eenmaal is ingeleverd, kunnen er geen aanvullingen worden geaccepteerd.
13. Op alle in te leveren bladen: naam, ex.nr., vakdocent. Nummer de bladen als volgt: 1/3, 2/3, 3/3.

Aanvullende regels m.b.t. hulpmiddelen z.o.z.

14. Bij onderstaande vakken is bovendien nodig (**alle hulpmiddelen zelf meenemen, tenzij anders vermeld**):

Nederlands:

Een eendelig verklarend woordenboek (zie ook punt 5 hierboven)

Engels, Frans, Duits:

Een woordenboek Vreemde taal – Nederlands en ook een woordenboek Nederlands - Vreemde taal.

Beiden in één band, maar ook in afzonderlijke delen is toegestaan.

Bij het vak *Engels* is een woordenboek Engels-Engels toegestaan **in plaats van** een woordenboek Engels-Nederlands.

Niet toegestaan: een elektronisch woordenboek of een leespen

Latijn, Grieks:

Een woordenboek en een grammaticaoverzicht zonder voorbeeldzinnen en zonder toelichting op het gebied van syntaxis.

Wiskunde:

Roosterpapier in cm²

Grafische rekenmachine* (*havo en vwo*)

Natuurkunde, scheikunde en biologie (havo en vwo):

Binas, 6^e druk**

Aardrijkskunde (havo en vwo):

Geen atlas toegestaan

ZORG VOOR EXTRA BATTERIJEN!!

* De grafische rekenmachine moet in examenstand staan, dan wel dient het geheugen te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine.

** Het is niet toegestaan aantekeningen in Binas te maken, uitgezonderd zijn de in opdracht van de docent aangebrachte correcties in de tabellen. Het plakken van onbeschreven tabs is niet toegestaan.

Levensbeschouwing/Religious Studies

1. Praktische opdracht: Opdracht over levensbeschouwelijke achtergrond	
Stofomschrijving:	Opdracht behorende bij de tekst 'Wij denken' uit de methode Wij denken over de mens en het goede
Inleverdatum:	13-09-2024
Weging:	5% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria	De opdracht wordt beoordeeld volgens een van tevoren bekendgemaakt beoordelingsmodel (te vinden in SOM, in de bijlagen van het vak LV/RS)

2. Praktische opdracht: Schepping en Evolutie	
Stofomschrijving:	Opdracht behorende bij de lesstof betreffende de tekst 'Evolutie' uit de methode Wij denken over de mens en het goede, deel 1 De mens
Inleverdatum:	13-12-2024
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria	De opdracht wordt beoordeeld volgens een van tevoren bekendgemaakt beoordelingsmodel (te vinden in SOM, in de bijlagen van het vak LV/RS)

3. Schoolexamen	
Stofomschrijving:	Lesstof behorende bij behandelde teksten uit de methode "Wij denken over de mens en het goede"
Duur:	100 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	15%
Kolom:	533
Beoordelingscriteria	Het schoolexamen wordt beoordeeld volgens een door de sectie vastgesteld correctiemodel

4. Praktische opdracht: Reflectieopdracht	
Stofomschrijving:	Opdracht betreffende diverse thema's uit de lesstof van het schooljaar.
Inleverdatum:	06-06-2025
Weging:	15%
Kolom:	543
Beoordelingscriteria	De opdracht wordt beoordeeld volgens een van tevoren bekendgemaakt beoordelingsmodel (te vinden in SOM, in de bijlagen van het vak LV/RS)

Nederlands

Domein E: Literatuur Subdomein E3

Schriftelijke toets	Literatuurgeschiedenis
Stofomschrijving:	Module literatuurgeschiedenis vwo 4 Getoetst worden kennis, inzicht en vaardigheden over vooraf opgegeven theorie uit *Zestiende en zeventiende eeuw *Eén gelezen werk
Werkwijze:	Dossier
Duur:	Gedurende het schooljaar werkt de leerling aan dossieropdrachten
Datum:	Tussen p&t-week 3 en 4
Weging:	-
Kolom:	-
Beoordelingscriteria	Handelingsdeel. Dit moet volledig afgevinkt zijn is noodzakelijk om deel te nemen aan het SE literatuur in V6.

Latijnse Taal en Cultuur (ltc)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	SPQR: vormleer en syntaxis De tot dan behandelde grammatica Domein A
Wijze van toetsing:	Er worden naar aanleiding van Latijnse teksten vragen gesteld over de vormleer en de syntaxis. Er wordt geen woordenlijst gebruikt.
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	De kandidaat wordt beoordeeld op zijn kennis van de Latijnse grammatica.

Griekse Taal en Cultuur (gtc)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<i>Argo</i> : vormleer en syntaxis De tot dan behandelde grammatica Domein A
Wijze van toetsing:	Er worden naar aanleiding van Griekse teksten uit <i>Argo</i> vragen gesteld over de vormleer en de syntaxis. Er wordt geen woordenlijst gebruikt.
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	De kandidaat wordt beoordeeld op zijn kennis van de Griekse grammatica.

Griekse en/of Latijnse en cultuur

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Een eigen onderzoek naar een aspect van de klassieke cultuur en de receptie daarvan, als voorbereiding op de excursie naar Amsterdam. Het onderzoek vindt zijn neerslag in een werkstuk, dat uitgangspunt is voor een presentatie. Domein A, B, C, E
Periode:	In p&t-week 3
Weging:	1 % (bij ltc en/of gtc)
Kolom:	513 (bij ltc en/of gtc)
Beoordelingscriteria:	Bij de beoordeling van het werkstuk telt het verslag 40% en de presentatie voor 60% van het cijfer.

Frans

Literatuur	
Handelingsdeel	Zelfstandig lezen
Stofomschrijving:	Domein E: Literatuur E1: Literaire ontwikkeling
Verwerking:	Verslag
Inleverdata:	Periode 1+2
Beoordelingsaspecten:	De opdrachten per boek dienen een reflectie te zijn van het zelfstandig doornemen van het betreffende werk en als voldoende te zijn aangemerkt.
Beoordeling:	Het verslag dient voldoende te worden afgerond

Duits

Taalportfolio:

In vwo 4 wordt een begin gemaakt met de samenstelling van een taalportfolio. Dat is een dossier dat proeven (taaltaken) bevat van vaardigheden, gerelateerd aan het Europees Referentie Kader. (De sectie Duits maakt een keuze uit het aanbod). Aan het eind van het cursusjaar vwo 4 wordt de inhoud van het portfolio becijferd. Het cijfer telt mee voor het tweede rapport.

Taaltaken

Stofomschrijving I:	Samenvatten van 5 tot 10 Duitstalige teksten, aangeleverd door docent (ongeveer 1 A4 lang op B1/B2-niveau). Bij deze teksten maak je zelf 3 vragen en je bijbehorende antwoorden. Teksten zitten in een mapje. Je werkt hier op school tijdens de lessen aan.
Stofomschrijving II:	Je maakt de opdrachten bij 5-10 verschillende video's. Hier werk je zelfstandig aan. De video's staan in Learnbeat. Je kunt er tijdens verschillende lessen aan werken.
Stofomschrijving III: *	Geef een boekpresentatie over een gelezen werk. In deze presentatie vertel je over het boek, Maar geef je ook je mening over het boek a.d.h.v. verschillende opdrachten. Je maakt een afspraak met docent over tijdstip presentatie in de klas.
Datum:	Het hele jaar door; einddatum alles afgerond eind juni 2025 (precieze datum hoor je tijdens de les)
Weging:	Het gemiddelde van taaltaak I, II en III telt 2x mee voor het laatste rapport.

In vwo 4 worden dus twee titels gelezen van de bovenbouwlijst, in totaal minimaal 3 punten. Deze boeken worden getoetst (boektoets in periode 1 en boekpresentatie in periode 3) en tellen mee voor het rapport. De 2 gelezen boeken komen ook ter sprake in het afsluitende gesprek tijdens het mondeling examen in vwo 6.

* In totaal te lezen boeken in de bovenbouw:

V4	2 boeken	(1+2 puntboek)
V5	2 boeken	(2+3 puntboek)
V6	2 boeken	(3+3 puntboek)

Maatschappijleer

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	Uit: Dilemma Hoofdstuk 1: parlementaire democratie Democratie: het volk regeert? Paragrafen 1 t/m 6 Domein B
Duur:	50 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximaal te behalen aantal punten per vraag vermeld. Indien bij een vraag een verklaring of uitleg vereist is, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.
Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	Uit: Dilemma Hoofdstuk 2: Rechtsstaat Overheid: Vriend of vijand? Paragrafen 1 t/m 5 Domein C
Duur:	50 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1.
Schriftelijke toets 3	
Stofomschrijving:	Uit: Dilemma Hoofdstuk 3: Verzorgingsstaat Welzijn: individuele of collectieve verantwoordelijkheid Paragrafen 1 t/m 3, 5 en 6 Domein D
Duur:	50 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1
Schriftelijke toets 4	
Stofomschrijving:	Uit: Dilemma Hoofdstuk 4: Pluriforme samenleving De pluriforme samenleving : eigenheid of eenheid? Paragrafen 1 t/m 4 en 6 Domein E
Duur:	50 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1

Social Studies

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	Uit: Bricks Social Studies Hoofdstuk 1: Rule of Law Paragrafen 1 t/m 6 Domein: C
Duur:	50 minuten
Datum:	In p&t-week 1
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximaal te behalen aantal punten per vraag vermeld. Indien bij een vraag een verklaring of uitleg vereist is, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.
Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	Uit: Bricks Social Studies Hoofdstuk 2: The politics of the Netherlands paragrafen 3 t/m 6 en paragrafen 10+11 Domein B, D en G
Duur:	50 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1.
Toets 3 Extended Essay	
Stofomschrijving:	Uit: Bricks Social Studies Hoofdstuk 3: The welfare state paragrafen 1 t/m 7 Domein C en G
Duur:	n.v.t.
Datum:	Inleveren in p&t-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Leerlingen worden beoordeeld op hun kennis, uitleg, vaardigheden in kritisch denken. Leerling krijgen van tevoren een formulier waarop staat hoe punten berekend zullen worden.
Toets 4 Mondeling	
Stofomschrijving:	Uit: Bricks Social Studies Hoofdstuk 4: Pluralism Paragrafen 1 t/m 9 Domein: B
Duur:	20 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Leerlingen worden beoordeeld op hun kennis, uitleg, vaardigheden in kritisch denken en Engels. Leerlingen krijgen van tevoren een lijst van tien mogelijke vragen. Aan elke leerling worden drie vragen gesteld. Leerling krijgen van tevoren een formulier waarop staat hoe punten berekend zullen worden.

Geschiedenis

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<p>Memo Geschiedenis: H1 Jagers en Boeren H2 De klassieke oudheid H3 De vroege middeleeuwen Tijdvakken 1 t/m 3 inclusief de 12 kenmerkende aspecten</p> <p>Domein A: Historisch besef, verdeeld in: 1 Tijd 2 Interpretatie 3 Betekenis voor nu Domein B: Oriëntatiekennis: Tijdvakken 1 t/m 3 inclusief de 12 bijbehorende kenmerkende aspecten</p>
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 3
Weging:	5% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel en puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<p>Memo Geschiedenis: H1 Jagers en Boeren H2 De klassieke oudheid H3 De vroege middeleeuwen H4 De late middeleeuwen H5 Veranderend mens- en wereldbeeld Tijdvakken 1 t/m 5 inclusief de 21 kenmerkende aspecten</p> <p>Domein A: Historisch besef, verdeeld in: 1 Tijd 2 Interpretatie 3 Betekenis voor nu Domein B: Oriëntatiekennis: Tijdvakken 1 t/m 5 inclusief de 21 bijbehorende kenmerkende aspecten. Kenmerkend aspect 22 niet.</p>
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	5% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel en puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Aardrijkskunde

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving	Boek 'De wereld van' vwo 4 H1 Globalisering paragraaf 1 t/m 12 (inclusief begrippen) H2 Endogene en exogene processen paragraaf 1 t/m 15 (inclusief begrippen) H3 Klimaten en landschapszones paragraaf 1 t/m 12 (inclusief begrippen)
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	25% van het schoolexamencijfer; telt 3x mee voor het 2 ^e rapport
Eindtermen:	Domein Wereld; samenhang en verscheidenheid in de wereld (B1) Domein Aarde; de aarde als natuurlijk systeem; samenhangen en diversiteit (C1)
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. De puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Wiskunde d

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte vwo d deel 1 H1 Combinatoriek H2 Discrete wiskunde H3 Kansrekening H4 Matrices Domeinen: A1 t/m A3, B1, B2, C1
Duur:	100 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximum aantal te behalen punten per vraag vermeld. Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening vereist is, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Natuurkunde

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Newton natuurkunde voor de bovenbouw 4 vwo leerboek hoofdstuk 3 of katern 1 Geofysica of katern 2 Biofysica. De docent geeft aan over welk katern het PO gaat. Aan de hand van de stof van hoofdstuk 3 of een van beide katernen maak je een eindopdracht. Het is een groepsopdracht. Domein A, E1 of G1 of G2
Presentatie:	Schriftelijk verslag
Duur:	Periode 3
Datum:	In overleg te bepalen
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Deze worden voorafgaande aan de praktische opdracht bekend gemaakt.

Biologie

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Het doel van deze praktische opdracht is het uitvoeren van een gedragsobservatie van twee diersoorten en het maken van een schriftelijk verslag hiervan. Domein: A, O7
Presentatievorm	schriftelijk verslag
Datum:	De waarnemingen worden uitgevoerd tijdens p&t-week 1
Inleverdatum:	3 weken na de excursie
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Het verslag wordt beoordeeld volgens een van tevoren bekendgemaakt beoordelingsformulier.

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Nectar biologie vwo bovenbouw deel 1 Hoofdstuk 2 Cellen en leven Hoofdstuk 3 Wetenschappelijk onderzoek doen Hoofdstuk 4 Voortplanting Hoofdstuk 5 Erfelijkheid Hoofdstuk 6 Soorten en populaties Hoofdstuk 8 Kenmerken van ecosystemen Domein: A, M3, M7, O8, O9, P1, P2, P3, P5
Wijze van toetsen:	De toets zal open en gesloten vragen bevatten.
Duur:	90 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	De criteria zullen voorafgaand aan de toets bekendgemaakt worden

Economie

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<u>Literatuur:</u> Cumulus werkboek <ul style="list-style-type: none"> • Thema geldzaken De stof voor de toets omvat eveneens alle aantekeningen, (oefen)opgaven, onderzoeken en experimenten, die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn gekomen. Examendomein: A, B, E, G en I
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 2
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld.

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<u>Literatuur:</u> Cumulus werkboek: <ul style="list-style-type: none"> • Thema Welvaart • Thema Speltheorie De stof voor de toets omvat eveneens alle aantekeningen, (oefen)opgaven, onderzoeken en experimenten, die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn gekomen. Examendomein: C, E, F, G en H
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld.

Bedrijfseconomie

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Cumulus Bedrijfseconomie 4 VWO, geldzaken en ondernemen Alle aantekeningen, stencils en (oefen)opgaven die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn geweest. Aan de orde komen: - Domein A: basisvaardigheden - Domein B: van persoon naar rechtspersoon - Domein E: marketing
Duur:	120 minuten
Datum:	In p&t-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Bij de schriftelijke toets(en) wordt een voorlopige puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets(en) vastgesteld.

Culturele Kunstzinnige Vorming (ckv)

Culturele Kunstzinnige Vorming, ckv, is een verplicht examenvak.

Het cijfer maakt deel uit van het combinatiecijfer, dat meetelt in de slaag-zak regeling.

De rode draad in ckv is het stimuleren van een creatieve en onderzoekende houding van de leerling.

Van de vwo-leerling wordt verwacht dat hij kunsttheoretische en/of cultuurhistorische kennis heeft.

Eindtermen: verkennen, verbreden, verdiepen en verbinden.

Verplicht: 4 DISCAPS, 1 excursie naar Amsterdam, 2 kleine onderzoeken en 1 groot onderzoek.

Er wordt gewerkt met de methode Contrast. Hieruit worden opdrachten gedaan.

Het proces wordt gedocumenteerd in Learnbeat en blijft 2 jaar in het archief.

Geen van de opdrachten komt in aanmerking voor een herkansing

Blok 1	
Stofomschrijving:	Domein A & B: Verkennen/Verbreden: *Kunstautobiografie maken volgens Contrast. *Klein onderzoek Beeldend “van figuratief naar abstract”. Gebruik maken van een passende dimensie
Duur:	Sept - dec 2024
Weging:	15%
Herkansbaar:	nee
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten
Blok 2	
Stofomschrijving:	Domein B & C: Verbreden/ Verdiepen: *Binnen discipline Beeldend ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren n.a.v. bezoek tentoonstelling Focus op dimensies passend bij de tentoonstelling
Duur:	Jan – mrt 2025
Weging:	10%
Herkansbaar:	nee
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten
Blok 3	
Stofomschrijving:	Domein B & C: Verbreden/Verdiepen *Klein onderzoek 1: Activiteit Architectuur *Binnen discipline Architectuur opdrachten uitvoeren Middelburg. Focus op dimensies: Herkenning en vervreemding
Duur:	Mrt - jun 2025
Weging:	15%
Herkansbaar:	nee
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten

Cultural arts (cas)

Cultural Arts (CAS) is a compulsory exam subject. The grade is part of the combined grade that counts towards the pass/fail decision. The main theme in CKV is to stimulate a creative and investigative attitude in the student. The VWO student is expected to have theoretical art and/or cultural historical knowledge.

End goals: explore, broaden, deepen, and connect. **Required:** 4 DISCAPS, 2 small research projects, and 1 large research project. The method "Contrast" is used, from which assignments are made. The process is documented in Learnbeat and kept in the archive for 2 years.

None of the assignments are eligible for resits.

Block 1	
Description:	Domain A & B: Explore/Broaden: <ul style="list-style-type: none"> • Create an art autobiography according to Contrast. • Small research project on Visual Arts "from figurative to abstract". Use an appropriate dimension.
Duration:	Sept - Dec 2024
Weighting:	15%
Kolom:	513
Assessment criteria:	Assessments according to the criteria mentioned in the assignments
Block 2	
Description:	Domain B & C: Broaden/Deepen: <ul style="list-style-type: none"> • Gain experiences and perform assignments within the discipline of Visual Arts based on a visit to an exhibition. Focus on dimensions appropriate to the exhibition.
Duration:	Jan – Mar 2025
Weighting:	10%
Kolom:	523
Assessment criteria:	Assessments according to the criteria mentioned in the assignments
Block 3	
Description:	Domain B & C: Broaden/Deepen: <ul style="list-style-type: none"> • Small research project: Architecture Activity • Perform assignments within the discipline of Architecture in Middelburg. Focus on dimensions: Recognition and Alienation.
Duration:	Mar - Jun 2025
Weighting:	15%
Kolom:	533
Assessment criteria:	Assessments according to the criteria mentioned in the assignments

Kunst Algemeen

Het examen bestaat uit:		
	Kunst Beeldend	Kunst Muziek
Schoolexamens	Kunst Beeldend	Kunst Muziek
	Kunst Algemeen	Kunst Algemeen
Centraal Examen	Kunst Algemeen	Kunst Algemeen

Kunst (Beeldend)

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent Kunst is vervaardigd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUB introductie	
Stofomschrijving:	Introductie op het vak Kunst Beeldend
Domein:	KUB: A3, B
Presentatievorm	Collage 'graphic design', waarbij verslag gedaan wordt in het portfolio
Inleverdatum:	Inleveren oktober 2024
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUB opdracht 1	Onderzoeksopdracht
Stofomschrijving:	2 en 3-dimensionaal en divergent denken. Onderzoek naar compositie, kleur, ontwerp, stofbewerking en materiaal/techniek
Domein:	KUB: A1, A2, A3, B
Werkwijze:	2 werkstukken met beeldend onderzoek 2 en 3-dimensionaal. Hiervan wordt verslag gedaan en gereflecteerd op voortgang en eindresultaat in het portfolio
Datum:	Inleveren januari 2025
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel.

KUB vaktheorie schriftelijke toets Kunst Beeldend	
Stofomschrijving:	Beeldelementen en kunstbeschouwing
Domein:	KUA: AB/ KUB: A1
Presentatievorm	Onderwerpen worden aangegeven op Learnbeat. Kunstanalyse vormaspecten vorm, compositie, kleur, licht, ruimte, materiaal, techniek
Duur:	90 min (computerlokaal, SE op Learnbeat, in aanwezigheid van docent KUB)
Datum:	p&t-week 3
Kolom:	513
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Beoordelingscriteria:	Volgens correctiemodel

KUB opdracht 2	Onderzoeksopdracht
Stofomschrijving:	Thema: Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw en de invloed hiervan op hedendaagse kunst
Domein:	KUA: C/ KUB: A1, A2, A3, B, C
Werkwijze:	Serie werkstukken met voorafgaand beeldend onderzoek waarbij zowel het ontwerpproces, het experimenteel proces en het ambachtelijk traditioneel proces wordt gedaan n.a.v. bovenstaand thema. Hiervan wordt verslag gedaan en gereflecteerd op voortgang en eindresultaat in het portfolio.
Datum:	Inleveren juni 2025
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel.

KUA schriftelijke toets Kunst Algemeen/ online via Learnbeat

Stofomschrijving:	De Bespiegeling Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw
Domein:	KUA: ABC
Duur:	90 minuten (computerlokaal, SE op learnbeat, in aanwezigheid van docent KUA)
Datum:	P&t-week 4
Weging:	15% van het schoolexamen
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Volgens correctiemodel

Kunst (Muziek)

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent Kunst is vervaardigd/uitgevoerd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUM introductie

Stofomschrijving:	Introductie op het vak Kunst Muziek Hernieuwde kennismaking met de muzikale componenten melodie, samenklank, beweging, articulatie, dynamiek, klankkleur en structuur
Domein:	KUM: A1, B1
Presentatievorm	Opdrachten en optreden in de klas
Datum:	September - december 2024
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUM Praktische opdracht

Stofomschrijving:	Cover, bewerking, citaat Onderzoek naar gelijkenissen tussen muziekstukken
Domein:	KUM: A2, A3. KUA: A
Datum:	Februari 2025
Weging:	5% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUM Vaktheorie Lees- en Luistertoets

Stofomschrijving:	Analyse en interpretatie van muzikale geluidsvoorbeelden a.d.h.v. muzikale begrippen
Domein:	KUM: A2 KUA: ABC
Duur:	50 minuten (in een computerlokaal in aanwezigheid van muziekdocent)
Datum:	P&t-week 3
Weging:	5% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Volgens van tevoren gesteld correctiemodel

KUM Musiceren

Stofomschrijving:	Zingen, spelen, improviseren melodisch, ritmisch, voorbereid, a vue individueel, collectief
Domein:	KUM: B1, B2
Datum:	Juni 2025
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUA schriftelijke toets Kunst Algemeen/ online via Learnbeat

Stofomschrijving:	De Bespiegeling Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw
Domein:	KUA: ABC
Duur:	90 minuten (computerlokaal, SE op learnbeat in aanwezigheid van docent KUA)
Datum:	P&t-week 4
Weging:	15 % van het schoolexamen
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

Bewegingsonderwijs:

Handelingsdeel	De leerlingen hebben deelgenomen aan de volgende activiteiten:
Spel:	basketbal; rugby; voetbal; korfbal; softbal; tsjoekbal; volleybal; hockey; badminton
Turnen:	Trampoline/tumbling; minitrampoline springen; trapeze zwaaien; ringen zwaaien; schommelactiviteiten
Atletiek:	Verschillende loopvormen; speerwerpen; discuswerpen; kogelstoten
Zelfverdediging:	Schermen; judo
Bewegen op muziek:	Dansvormen gebaseerd op jazzdans, aerobics en ritme en bewegen
Circusachtige activiteiten:	Vormen van balanceren en jongleren

Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (lob)**Handelingsdeel**

In vwo 4, 5 en 6 oriënteer je je op de juiste studiekeuze. De opdrachten staan in Learnbeat

Oriënteren en verkennen.

Opdracht	Moet	Deadline
Aan de slag met je studiekeuze	ja	oktober
Studie- en Beroepenvoorlichting (SBVM)	ja	oktober
Studentten- en beroepenspeeddate	ja	oktober
Open dag	ja	na januari
Open dag 2	nee	na januari